

FN-föreningen i Kristinehamn fick ta del av ovanliga erfarenheter

Vi som tar frusna sjöar för självklara gör nog inte några bibliska associationer till titeln på självbiografin som D'amour D Nykvist skrivit: *Far fick aldrig gå på vatten*. När han gästade Kristinehamns FN-förening var ett av hans budskap att det som är självklart i en kultur kan vara obegripligt i en annan. Ett exempel var när han nyss kommit till Värmland och inte förstod varför hans svenska fru blev sur när han inte ville passa på att gå ut och njuta av solen. Sola? Mycket märkligt, tyckte D'amour som kommer från Rwanda där solen alltid skiner.

Rwanda är ett tätbefolkat land. På en yta stor som 65% av Värmland bor tolv miljoner människor, 90% av dem livnär sig på jordbruk. De flesta talar kinyarwanda, men franska och engelska är också officiella språk. Familjen är mycket viktig, det är kring den som allting kretsar. I Virungaberget, som sträcker sig in i Uganda och Kongo-Kinshasa, finns de sällsynta och hotade bergsgorillorna.

D'amour betyder Kärlek. Hans andra namn är Dieudonne, som betyder ungefär 'Guds gåva'. Kanske bidrog det till att han påbörjade en katolsk prästutbildning i Rwanda - delvis för att uppfylla en dröm om att själv bli präst som hans far hade haft. Nu kom inbördeskriget och folkmordet emellan, och inte heller D'amour blev präst. Det fanns ingen skola kvar att gå till. Nästan en miljon människor mördades, också presidenten blev dödad.

D'amour anmälde sig till att bli militär, men då grep hans mamma resolut in och lyckades få rekryteraren att tro att han skulle bli en dålig soldat som skulle kissa på sig så fort han hörde någon skjuta. I stället skapade han sig en liten förmögenhet genom att sälja cigaretter till soldaterna. När våldsamheterna tagit slut skulle D'amour fortsätta sin prästutbildning 1995. Han stoppade pengarna han tjänat i en plastpåse som han grävde ner under sängen, de hade ju jordgolv, för att fyra månader senare finna att allt utom en enda sedel ätits upp av möss.

Som 21-åring lyckades han, som en av endast fem rwandiska ungdomar, få ett stipendium för att studera i Kina. Präst blev han inte utan utbildade sig till civilekonom vid universitetet i Guangzhou, lärde sig både kinesiska och engelska och blev kvar i Kina i tio år. Här mötte han en annorlunda kultur men såg också ett avancerat land där det pågick febril byggaktivitet. Fri företagsamhet fanns även i Kina, han startade en bar och tjänade pengar så att han kunde bjuda dit sin pappa. D'amour fick jobb på IKEA, där hans uppgift var att - som afrikan helt obekant med svensk kultur - lära personalen att tänka svenskt.

Livet tog en ny vändning när han mötte en Karlstadflicka, som också studerade i Kina. När IKEA öppnade ett nytt varuhus i Karlstad och D'amour erbjöds jobb där, flyttade paret tillsammans till Värmland. Här mötte nya utmaningar, särskilt vintern blev en prövning och han längtade till Rwanda. Livet förändrades på nytt när parets dotter föddes. Att vara pappaledig får väl ses som en god anpassning till svensk kultur. Dottern fick honom också att tänka över vad han ville med sitt liv.

D'amour kom fram till att hans mål skulle vara hjälpa invandrare att lyckas i Sverige. Han startade organisationen Igitego, som på kinyarwanda betyder just 'mål'. Här erbjuds lösningar för integration med målet att matcha individer och företag med varandra. Man samarbetar nu med organisationer i tio länder. D'amour menade att det hjälper mycket att som ny i Sverige träffa rätt person som kan förklara företeelser i det svenska samhället. Kultur behöver tydliggöras, och där kan vi alla hjälpa till. D'amour har egen erfarenhet av integration i två vitt skilda länder. I Kina ses invandrare som resurs som tillför kompetens, i Sverige ses man däremot som bidragstagare som medför kostnad.

För att ge tillbaka något till sitt fädernesland har D'amour skrivit en bok som vänder sig till ungdomar i Rwanda som vill starta företag och planerar också ett projekt för att hjälpa ogifta gravida kvinnor. Och D'amour fick, i motsats till sin far, möjlighet att både gå på vatten och att åka skridskor.

Siw Wikström